

معنی لغت‌های مهم درس

تیمار:	غمخوار	داد:	حق، انصاف
قرباب:	خویشاوندی	مُحال:	بیهوده، دروغ
مستغنی:	بی‌نیاز	مولع:	حریص
میاسا:	آسوده مباش	نمای:	نشان بده

قلمرو زبانی

۱- معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

سعدالدین وراوینی

کتابی که در او داد سخن آرایبی توان داد.

حق، انصاف داد (فعل ماضی ساده)

فخرالدین عراقی

عشق شوری در نهاد ما نهاد.

وجود، درون گذاشت (فعل ماضی ساده)

۲- در متن درس، سه گروه کلمه متضاد بیابید.

غم و شادی - نیک و بد - شادان و اندوهگان - حق و باطل - امید و نومیدی - عیب و هنر - ایمن و نایمن

۳- سه هم خانواده در مقابل هر واژه بنویسید.

حُرمت: احترام، محترم، حریم

مقدار: قدر، مقادیر، مقدور

مستغنی: غنی، استغنا، اغنیا، غنا

۴- با نگاه به متن درس، مانند نمونه، جدول را کامل کنید.

ساده	مشتق	مرکب
گل	گلزار	گلاب
پیر	پیری	پیرمرد
غم	غمناک	غم‌انگیز

۵- جدول زیر را کامل نمایید. (با حفظ شخص)

فعل	امر	ساخت منفی	مضارع اخباری
شنیده بودی	بشنو	نشنیده بودی	می‌شنوی
دارد می‌رود	برو	نمی‌رود	می‌رود
خواهند پرسید	بپرسید	نخواهند پرسید	می‌پرسند

قلمرو ادبی

۱- بهره‌گیری از «مَثَل» چه تأثیری در سخن دارد؟

ضمن رونق بخشیدن به کلام و زیبایی سخن، مقصود و هدف خود را روشن‌تر بیان کرد. از طرفی از طولانی شدن سخن جلوگیری می‌کند و سبب کوتاهی کلام می‌گردد که این خود تأثیر را دو چندان می‌کند.

۲- دو ویژگی مهم نثر این درس را بنویسید. (۱) ساده و روان بودن (۲) استفاده از جمله‌های کوتاه (۳) حذف فعل (۴) استفاده از کلمات

فارسی

قلمرو فکری

۱- نویسنده، چه کاری را کودکانه می شمارد؟ اینکه از پیشامدهای خوب و بد، زود شاد و اندوهگین شدن.

۲- در جمله زیر، نویسنده بر کدام ویژگی های اخلاقی تأکید می کند؟

«اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن»

بلند همتی، داشتن روح بزرگ و مناعت طبع (خویشتن داری) و پنهان داشتن مشکلات و مسائل شخصی خود از دیگران

۳- مثل «گندم نمای جو فروش مباش» آدمی را از چه کاری بر حذر می دارد؟

دو رویی و ریاکاری

۴- برای مفهوم بیت زیر، عبارتی از متن درس بیابید.

شاد و بی غم بزی که شادی و غم زود آیند و زود می گذرند

هر شادی که بازگشت آن به غم است، آن را شادی مشمر و به وقت نومیدی امیدوارتر باشد و نومیدی را در امید بسته دان و امید را در نومیدی

۵- نویسنده چه توصیه ای در رابطه با رفتار با پیران دارد؟ اینکه حرمت آنها را نگه دارد ولی آنقدر هم عاشق آنها نباشد که عیب آنها را هم نتواند ببیند.

درک و دریافت

۱- نویسنده داستان، در بخش زیر برای جذابیت اثر خود از چه شگردهایی، بهره گرفته است؟

یکی از خروسان، ضربتی سخت بر دیده حریف نواخت به صدمتی که «جهان تیره شد پیش آن نامدار». لاجرم سپر بینداخت

و از میدان بگریخت. لیکن خروس غالب، حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان. بر حریف مغلوب که تسلیم اختیار کرده،

مخذول و نالان استرحام می کرد، رحم نیاورد و آن چنان او را می کوفت که «پولاد کوبند آهنگران».

بهره بردن از شیوه نثر کهن - تضمین از شعر فردوسی - استفاده از آرایه های ادبی مانند کنایه، تشخیص و تشبیه.

۲- اگر شما به جای نویسنده بودید، این داستان را چگونه به پایان می رساندید؟

خسرو را به خاطر استعداد خوب و شیرین کاری هایش به بالاترین درجه می رساندم و به عنوان یک الگوی خوب به جوانان معرفی می کردم.

WWW